

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Hegyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-tér, Harris-ház,
ková a kéziratok címezendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket:

a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Aszály.

1863-ban az Isten csapása nehezedett erre az országra. Nem esett eső kora tavasztól késő őszig, s az ennek nyomán támadt szárazság irtózatot pusztulást okozott. Ezek és ezek pusztultak el éhség által, a marhadlomány kipusztult, az ipar és kereskedelem megbénult s úgy látszott, mintha a pusztulás örvénye felé sodorná ezt a sokat szenvedett nemzetet a könyörtelen végzet. Azonban túléltük az 1863-ik esztendőt is, jöttek jobb évek s a nagy csapást kihevertük. De akik éltek abban az időben, úgy emlékeznek vissza erre az esztendőre, mint életüknek egyik legnagyobb megpróbáltatására.

Az 1863 réme kísért 1904-ben. Aszály, inség fenyeget, már itt kopogtat a rém az ajtónkon, bennünk nincs erő, hogy meg tudjuk akadályozni a bejövetelet.

Vannak részei az országnak, ahol május óta nem esett eső, vagy ha esett is, nem volt annak semmi látzatja. Ezeket a vidékeket sújtja természetesen legsúlyosabban az aszály. Itt felette rossz eredményeket mutat fel az aratás, úgy mennyiség és minőség tekintetében. De már ha az aratás nem is ütött be, reméltek valamit a sujtott gazdák a kukoricától, burgonyától és egyéb veteményektől meg a szőlőtől. Reméltek, mert azt hitték, hogy júniustól augusztusig talán csak lesz eső, amely tentartja és táplálja a gabonaneműeket és a veteményeket.

A június, július és augusztus hónapok azonban nem váltották be a reményeket, melyeket gazdák tűztek hozzájuk. Nem esett eső. Eltekintve egy-két szerencsésebb vidéktől, bódító hőség, tikkasztó szárazság volt mindenütt az országban. Oda van a tengeri, a burgonya, a többi kerti vetemény a hőség és szárazság kiirtotta.

Elég lett volna egy órai, egy fél-órai sűrű eső, s a Magyarország földjein hervadó, lankadó milliónyi értékek szint és életet kaptak volna. De nem adott a haragvó Istenség egy negyedórai esőt sem, a forró napsugár kegyetlen erővel szivja ki a földéjtető erejét, a tengeri tejszerű víz-

zokat termelt, a burgonya alig nagyobb a diónál s az is ki van aszva, meg van pörkölve. Dinnye, tök, uborka eltorzult és izetlen.

Hogy többet ne mondjunk, Európa legtermékenyebb részében, a Bácskában, inség, éhség élébe néz a jóléthez szokott kiscsajda.

Ahol az aratás félig-meddig beültött, ott nem fogják olyannyira megérezni a pusztító nyári szárazságot. De megsínyleni természetesen itt is fogják, mert hiszen a tengeri termés s a vetemények igen súlyosan esnek a mérlegbe.

Növeli a veszedelmet a takarmányhiány. Kiaszott a fű a réteken, mezőkön, gulyának, ménesnek alig van hol legelnie. Most még csak hagyján, mert ha száraz, aszott is a fű, a sarjú, nagykeservesen csak megessi a marha. De mi lesz majd télen? Amit el kell tenni télire, a takarmány nem termelt meg. A gazda kénytelen lesz eladni a marháját, melyre pedig égető szükség van, mert nem bírja eltartani.

S mindezeknek tetejébe jön a drágaság. Már ma is hallatlan árak vannak. Liszt, kenyér, zöldség, vetemény és a hús ára már oly magasra szökött, hogy a háziasszonyok panaszával van tele minden város. De még hagyján ez a mostani drágaság. Kéthárom hónap mulva, télen s a tavasszal előreláthatóan oly borzasztó lesz a drágaság, hogy attól kell tartanunk, hogy nemcsak a szárazság sujtott vidékeken, de a városokban is tanyát üt a legborzasztóbb rém, az inség. A magyar nép legszegényebb rétegeit az Úr 1904-ik esztendejében éhínség fenyegeti.

Ez a vigasztalan perspektiva egészen határozott. Feltartóztatlanul jön a végzet, pontosan meg lehet állapítani, melyik napon következik be az inség valamely faluban.

S mikor az ilyen megdöbbenő bizonyossággal állunk szemben, el kell reá készülnünk. Ugy a magános ember, mint a község, város, a kormány és a vasútak mindenképpen készüljenek el, hogy lehetőleg tompítsák a veszedelem ölét. Elősorolni e helyen mindama intézkedéseket, melyek az előrelátható inséggel szemben szükségessé válnak, nem lehet. De mindenki, aki

józan és előrelátó, meg tudja ítélni, mit kell tennie, hogy könnyebben viselhesse el az eredménytelen ősz s a borzasztó telet. A hatóságokra s az államra, amely mint a legnagyobb kimélettel hajtsa be az ország adóját, nagy új feladatokat ró ez az idei rossz áldatlan esztendő.

Városi közgyűlés.

Hogy a mi képviselőtestünk hogyan fogja fel a közdolgokat, arra nézve nagy tanulságot adott nekünk a hétfői közgyűlésen a csendőrségi szolgálat tárgyalása. Néhány hónappal ezelőtt, amikor még az igen tisztelt képviselő urak szeme előtt csak a város közbiztonsági szolgálatát megfelelő ellátásának kérdése lebegett: e g y h a n g u l a g határozta el a közgyűlés — amikor pedig a képviselőnek a mostaninál nagyobb száma volt jelen — hogy a csendőrségi szolgálatot szervezni fogja s meg is hagyta a polgármesternek, hogy az eljárást indítsa meg. S most, — amidőn kilátás van arra, hogy 19 főből álló polgári rendőrségünk 12 elbocsáttatván, e helyett 24 csendőrt kaphatunk, hogy így a közbiztonsági személyzet létszáma 31 főre emelkedik, s e mellett a város közkasszájának javára még évi 2700 korona megtakarítás marad: előáll a képviselőtestületnek egy oly tekintélyes tagja, mit Szed er János, aki kénytelen-kelletlen beisméri ugyan, hogy ez a tervezet úgy közbiztonsági tekintetből, mint a város nyomorúságos pénzügyi helyzetét tekintve jó volna, — de hát, dobjuk el magunktól a készpénzbeli megtakarítást, tekintünk el attól a nagyfontosságú közérdektől, a mi a közbiztonsági szolgálathoz fűződik, hagyjuk meg a régi slendriánt, jó lesz már az nekünk továbbra is, mert hát ó vérszagot érez ha csendőrről van szó. Na aztán egyéb se kellett. Kátai Pál János az 6 pokoli őszinteségével ki is találta mindjárt, hogy Isten őrizzen a csendőroktól, hiszen az talán még őt: Kátai Pál Jánost, azaz hogy: Kátai Pál János, képviselő urat is rendre tanítaná, tán még le is lökné a járdáról, amikor a piacon csinálja a helyi érdekű és az országos politikát, — ennél fogva hát neki letinkább olyan rendőr köll, akit ő lökhet le a járdáról, ha akar, s a kiváló megbir.

Szomorú, de való igaz, hogy ez a közszellem megnyilatkozása volt, s Kátai Pál János a mi népünk felfogásának adott kifejezést ezekkel a jellemzetes szavakkal. És ha gondolkodunk rajta, Szed er János lé-

nyegileg ugyanazt mondotta, amit Káta i Pál János a maga keresetlen őszinteségével ki-pakkolt, — csak az előadás formájában van meg a különbség, meg abban, hogy Sze-der Jánosnak nem magának van szüksege ilyen rendőrségre, hanem »népünknek«, — amely szerinte sokkal fejelemzetlenebb, sem mint hogy temperementuma, tisztesség tudása és rendszerete össze tudna férni azzal a pedantériával, amit biztosítana a város közbiztonsága és közrendészetének a csendőri szolgálat. És az a kemény vád, aminek a főjegyző bátor hangzatoja volt, hogy t. i. a mi rendőrségünknek absolute ninesen semmi tekintélye, s ha a mai polgári, létszámot duplára emeljük is, az sem fog többet érni egy ütöt taplóval sem: éppen a Szedér János és a Káta i Pál János argumentációjával nyert teljes beigazo-lást, mert hiszen nekünk nem is kell másfajta rendőség, csak olyan, akiket Ká-tai Pál János végig lökdöshet a piacon s akikkel — ha aludt tejfel jóllakott — Káta i uram meg is bír.

Az a másik szempont, mely szinte dön-tőleg nehezült a mérleg serpenyőjébe, már nemesebb érzelmekből fakad s ezért enyhé-ben is bírálendő el, bár a közérdek szempontjából ez sem menthető. Azt mondták ugyanis a képviselő urak, — és ezt fennen hangzatták — hogy nem mehetünk át a csendőrségi szolgálat szervezésére, mert akkor 12 rendőrünk el kell bocsátani. Amennyiben tehát a humanitás diktálja ezt a felfogást, any-nyiban tiszteletreméltó. De a mi képviselőtestü-letünk nem egyszer, — de százszor faiba rugja a humanitást, — igaz, hogy nem mindig van egyszerre annyi sógorról, komáról, jó pajtásról szó, mint ezúttal. Hiszen, hogy többet ne említsünk, a mult évi költségvetési tárgyalás alkalmával 2—3000 koronával kevesebbet engedélyeztek az addigi szegényügyi kiadá-soknál a nyomorultak, az éhínségben szenvedők, a munkaképtelen betegek segélyezésére, hol az ördögben kushadt akkor a nagylel-kűség? Hiszen ezúttal módjában állott az elbocsátandó tagbaszakadt, munkabíró embe-eket úgy kárpótolni, amint tetszik. De a vagyon és személybiztonságnak a csendőri szolgálattal járó, Szedér János által is elis-ment, de mindenki előtt kétségtelenül álló előnyeit, egy tuat ember egyéni érdekeinek feláldozni nem szabad, hiszen azok az előnyök 32 000 emberci, s a képviselőtestületnek e 32 000 ember közös és nagyérdéki kell szolgálni akkor is, ha az néhány ember érde-keinek sérelmével jár is.

Másik jelentős tárgya volt a közgyűlésnek a húsárak leszállítása ügyében keletkezett tanácsi jelentés. Örvendünk rajta, hogy ez a kérdés napirendre került s a tanács mintegy a közhangulat nyomása előtt kényserülve lesz, hogy a húsragas és húsálmérés dolgokba belenézessen. A helyzet igen élénk megvilá-gítására szolgált, midőn Weisz Lipót városi képviselő felolvasta a mindszenti főszolgabíró ily tárgyú rendelkezéseit, ebből láthattuk, hogyan védik meg egy falu közlélemzési dolgait az arra igazán hivatottak, s hogyan nem csinálják azt mi nálunk. Nagyon becsüljük a főjegyző őszinteségét, aki leple-zetlenül hivatalosan is kijelentette azt, amit egyébként ugys tud mindenki, hogy az a hatósági közeg, akinek köteletségében állana az idevonatkozó vármegyei szabályrendelet érvényre juttatásával a közönség érdekeit meg-védelmezni, a közönség védelmére semmit sem tesz, de a helyzet előnyös megváltoztatásá

azzal az ígérettel helyezte kilátásba, hogy ezt a város minden egyes lakosa érdekében első-rendű fontosságú ügyet a tanács fogja ke-zébe venni.

Lapunk tere ezúttal nem engedi, hogy a közgyűlés lefolyásáról e helyütt most is a szokott részletességgel számoljunk be, ugyan azért itt azt mellőzni vagyunk kénytelenek, s a jelentősebb ügyekről a hírek közt referálunk.

Tanügyi szemle.

II.

Előző cikkemben azt az ígéretet tettem, hogy ismertetni fogom a helybeli állami fő-gymnasium segítő egyesületének működését és állapotát, annyiaval is inkább, mert más városokban a polgárság sokkal többet áldoz a szegény tanulók gyámolítására, mint Sze-ntes város polgársága.

A segítő egyesület abból a célból ala-kuít meg, hogy szegénysorsú, szorgalmas tanulókat tankönyvekkel lásson el, árvaságra jutott tanulóknak, ha betegségbe esnek, gyó-gyítási költségeit fedezze, továbbá tandíj fizet-és, ruházás és élelmezés tekintetében segítse.

Hogy a segítő egyesület e nemes célt elérhesse, pénzre van szüksege s azért első sorban helybeli nemes gondolkodású és jószívu polgárok szívesességét veszik igénybe.

Az egyesület tagjai ötfélek.

Tiszteletbeli taggá oly polgár választható az egyesület közgyűlése által, ki az egyesület érdekeinek előmozdítása körül magának nagyobb érdemeket szerzett.

Alapító tag az, a ki egyszersmin-denkorra legalább 50 koronát fizet be az egyesület pénztárába.

A ki 500 koronát fizet be, az a segít-ségben, illetve a tőke kamataiban részesí-tendő tanulót maga jelöli ki s az egyesületi választmány e kijelölést tartozik elfogadni, ha a kijelölt ifjút úgy magaviselete mint tanúlésa tekintetében e segítségre méltónak találja. Ilyen alapító a kijelölés jogát masra is áru-hazhatja.

Rendes tag az, a ki 3 éven át évenként 4 koronát fizet az egyesület céljaira.

Pártoló tag az, ki 1 éven át legalább 2 korona fizetésére kötelezi magát.

Mind a rendes, mind a pártoló tag tar-tozik kilépési szándékát a 3, illetve 1 év le-teltét előtt a választmányánál előre bejelenteni, ellenkező esetben újabb 3, illetve 1 évre lesz kötelezve a tagsági díjat fizetni.

Rendkívüli tagok az intézetnek önként belépő tanulói, kik havonként 10 fil-lérről járulnak az egyesületi költsé-ek fe-dezéséhez.

Azért közlöm e különféle tagok köte-lezettségét, hogy módot nyújtsak egyes pol-gároknak, még pedig oly polgároknak a belépésre, a kik nemesebb gondolkodásúak és minden nagyobb megerőltetés nélkül le-hetnek tagjai e humanus egyesületnek. Mert sajnosan kell tapasztalni, hogy igen sok jó-módú, anyagi javakkal bőven megáldott polgár nem tud azon erkölcsi magaslatra emelkedni, hogy a fölösleges vagyonból tar-tozik a szegényebb sorsúakat segíteni. Hany intelligens polgára van e városnak, a kik egykor ezen tanintézetet növendékei voltak, tehát ezen tanintézetnek köszönhetik mai állásukat, műveltségüket! Vajon nem tudná-uk-e legalább mint pártoló tagok évenként 2 koronát befizetni? Mert minél többen pár-tolják a segítő egyesületet, annál több szeg-ény tanuló lehet segélyben részesíteni.

A lefolyt tanévben volt a segítő egye-sületnek 19 alapító, 17 rendes, 33 pártoló és 152 rendkívüli tagja; tehát a tanuló ifjúság-ból 152 tanuló a legnagyobb szöszeggel járult szegénysorsú tanulóitarsaik anyagi segélyezé-séhez. E fölötti örömeink e szavakkal ad-kijelvezést az intézet igazgatója az iskolai »Értesítő«-ben: »Ime, a serdülő ifjúság jobban volt áthatva segélynyújtás nemes eszméjétől s azt a reményt helyezi kilátásba, hogy a

most nevelődő generáció nemesebb gyümöl-csöt fog teremni s nem fog meglegedkezni erről az intézetről, mely őt felnevelte s művelt polgárrá tette.

Érdemesnek tartom azon testületek és polgárok neveit közölni a melyek és a kik mint alapító tagok léptek be az egyesületbe s ez által nemes gondolkodásuknak legszebb jelet adták, még pedig a belépés sorrendje szerint:

A felosztott Szentesi Hitelszöv. 1000 kor.

A Szentesi kölcs. segélyző szöv. 50 »

Szentesi Jótékony Nőegylet — 50 »

Szentes-Vidéki Takarékpénztár 50 »

Szentesi Takarékpénztár — 100 »

Gróf Károlyi Imre — — — 500 »

Szalay István főgymn. tanár — 50 »

Molecz Béla » — — 50 »

Mindszent község — — — 50 »

Dr. Reisz Soma orvos — — 50 »

Pólya Ferenc főgym. tanár 50 »

Szentesi ag. h. ev. Nőegylet — 50 »

Gróf Károlyi Sándor — — — 500 »

Dr. Mátéffy Ferenc és Testvérei 2000 »

Balázsovits Norbert igazgató — 50 »

Dr. Ullár István pápai praelatus 50 »

Zolnay Károly nyug. igazgató 50 »

Szentesi Közp. Takarékpénztár 50 »

Hány jómódú polgára van e városnak, a kik ez egyesületnek alapító tagjai lehetné-nek! Hiszen jómódúnak, gazdagnak lenni magában véve nem dicsőség, de annál na-gyobb dicsőség és érdem a felesleges pénz-ből és vagyonból a segítségre szoruló feleba-rátokon segíteni.

De lassuk az egyesület bevételeit és kiadásait, s mire fordította jövedelmét a mult tanévben.

Összes bevétele 544 kor. 33 f., kiadása 513 kor. 69 f. volt.

Tankönyvekkel 65 szegény tanulót lát-tott el. Új tankönyvek beszerzésére 172 k. 71 fillért, tankönyvek bekötésére 56 k. 20 fillért költött az egyesület. Tandíjsegélyben részesült az I. és II. félévben 7—7 tanuló, fejenként 15 koronában s e címen 210 koronát adott ki az egyesület. A két Károlyi gróf alapítványának kamatait 46 k. 03 fillért két tanuló kapta meg ruha beszerzésre.

Eppen jókor jelent meg a gymnasiumi igazgatóságnak e város jobbmódú családjai-hoz intézett s a mult lapszámban közölt ké-relme, melyben felemlíti, hogy más városok-ban mily jótékonytágot gyakorol sok család szegény tanulókkal szemben, amidőn őket hetenkint egy-két napon élelmezésben része-sítik. Oly intézetekben, melyek segítő egye-sületre nagyobb alaptőkével rendelkezik, maga az intézet tart fel u. n. alumneumot vagy tápintézetet, a melyben teljesen szegény tanu-lók ingyenes, mások igen mérsékelt árú élelmezésben részesülnek. Míg a szentesi fő-gymnasium segítő egyesülete nagyobb alap-tőkével nem rendelkezik, akkor a fentemlített módon akar egyes szegény vidéki tanulókon segíteni, a midőn a jobbmódú családok kö-ményorületességéhez folyamodik. De — amint értesültem — a szentesi jómódú családok közül eddig csak e gy ajánkozott arra, hogy hetenkint szívesen ad élelmezést egy szegény tanulóknak, holott a lefolyt tanévben 5 család volt szíves egy szegény tanuló élel-mezését elvállalni. De én azt hiszem, ha nem is sokan, mégis akad majd néhány jobbmódú család, a mely az igazgató kérelmét meg-szíveli, mert ellenkező esetben e város jobb-módú családjai igen szomorú bizonyítványt állítanak ki magukról.

Ezek után a segítő egyesületet huma-nus céljánál fogva magam részéről is a ne-mesen gondolkodó jómódú polgárok meleg pártfogásába ajánlván azzal az ígérettel zaro-m be cikkemet, hogy a szükséges adatok meg-szerzése után Szentes város többi tanintéze-téről is fogok egy pár cikkben megemlékezni.

Paedagogus.

Ujdonságok

Szentes, 1904. augusztus 25.

— **Kossuth Lajos nevénapja.** A magyar nép apjának, nemzeti életünk újjateremtőjének: Kossuth Lajosnak emlékezteté minden magyarnak lelkeben él. Ezen szent érzetet minden évben körülfontjuk a legszebb virággal: a soha el nem múló kegyeletnek virágaival. Ma augusztus 25-én a magyar nemzet tisztelettel adozik a szabadság halhatatlan apostolának: Kossuth Lajos emlékének. Kossuth Lajos emlékeztetének megünneplése nem képezi egy politikai pártnak, avagy valamely társadalmi osztálynak jogát, kötelességet. A szabadság és egyenlőség e lánglelkű Titanjának emléke előtt mindannyiunknak tisztelettel kell meghajolnunk. Amiként értesülünk, a nagy férfi emlékeztetést a szentesi népkörök ez idén is megünneplik. — Délelőtt 10 órakor pedig Lehota Kis Bandi az öreg honvédek kíséretében a Kossuth szoborhoz vonul és zenekarával az évforduló alkalmából hazafias dalokat fog játszani.

— **Az 1905. évi városi képviselőválasztásra** a kerületet a hétfői közgyűlésen alapított meg a képviselőtestület. Ezúttal is a szokásos 10 kerületre állapította meg. Az igazoló választmányba Petrovics Soma és Bánfalvi Lajos választottak be.

— **Aszálykárfelettel.** A város összes birtokossága nevében Papp József és 30 társa aszálykárt jelentettek a polgármesternél. A helyszínelés a mai napon kezdődött el, s valószínűleg pár hetet igénybe vesz.

— **Sirnak a fák.** Még augusztusban vagyunk, még nem kergeti a pajzán őszi szél az oknyál tapadó szövetét, még a cselcsillogása van az égnek, de már besargult levelek zörögnek a labuk alatt. Sirnak a fák. Epekedve nyújtják az ég felé száraz ágait, melyeken szomorú zörgéssel verődnek össze az aszalódott levelek. Szomjaznak az esőt, mely már hónapok óta kaszálódik az ég peremén, de lecsapódni nem bír. S hiába csóvalgatják poros koronájukat a fák, hasztalan hajladozik, sül, tonnyad, satnyul a kukorica zörgő szára, az egék könnye nem akar megindulni. Lesül, el ég minden. A hőségől letarolt mezők fölött, ahol a rozdszínű fűből szomorúan emelkedik ki az ökrőfarkkóró, bágyadt madár-rajok csapongnak a páratlan levegőben és tikkadtan csicsgerik: esőt, esőt...

— **Insegmunka a megyében.** Az állami építészeti hivatal nemrégiben felterjesztette a kereskedelemügyi miniszterhez annak a 31 kilométernyi útnak a kiépítési tervét, amelynek költségeit a beruházási hitelből fedezik. Tudvalevő ugyanis, hogy Csongrád vármegye a beruházási alpból 124 km-terre terjedő útvonal kiépítésére kap költséget. Az útból 31 kilométert fognak ez idén kiépíteni és pedig Szentes és Szarvas között 20 kilométert, Szentes és Arad között 4 km-teret, Szeged és Horgos között szintén 7 kilométert. A tervek jóváhagyását az államépítészeti hivatal szentesi kirendeltsége minden nap várja, s ha leérkeznek a minisztertől, az insegmunkát azonnal megkezdik.

— **Selyemtenyészés a vármegyében.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter selyemtenyészési felügyelősége a hunvársárhelyi ipari és mezőgazdasági kiállítás alkalmával jelentést adott ki Magyarországon selyemtenyészése és selyemfőző ipara mai állapotáról. A jelentésből Csongrád vármegyét érdeklő adatok a következők: Csongrád vármegyében 1903-ban 14 községben közterületeken és közsütek mellett volt 4.773 darab lombszedésre alkalmas szederfa. Esett egy selyemtenyészőre

átlag 14 darab. A magántulajdonban levő szederfák kivül a fenti szederfákhoz közzönhetjük, hogy 338 selyemtenyésző 3.958 klg. gubót termelt és 7.106 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyészőnek 21 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyészőnek 129 koronára rugott. A selyemtenyészés megkezdése óta 38.747 korona keresetet fizettünk ki a vármegyében és pedig 32.072 koronát a selyemgubókért; 1.676 koronát a gubóbevéltásmál teljesített munkakért. Csongrád vármegye szederfa állománya: Az országos selyemtenyészési felügyelőség kiosztott részint a vármegye községeinek, részint magánfeleknek 1903-ban 1.200 drb kiültetésre alkalmas szederfát; 195.190 drb 2—3 éves szederfa-csemetét. Működése óta pedig kiosztott 1.700 drb kiültetésre alkalmas szederfát; 514.613 drb 2—3 éves szederfa-csemetét. Kiültettek közterekre és közsütek mellé 2.810 darab másodmü fat, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mérvben veszi hasznát a szegény ember éppen a szederfának.

— **Leszálltak a húsarak.** Lapunk előző számában jeleztük, hogy a városi tanács a f. hó 20-ára tárgyalásra hívta össze a helybeli mészárosokat a húsarak leszálltása ügyében. A tárgyalás a kellő eredményre vezetett, amennyiben a mészárosok a jelenlegi 56 kros húsaraknál a következő mérsékléseket hajlandók nyujtani: a) nagymarháknál: leves és pecsenye hús 52 kr. — paprikásnak való hús 48 kr. — b) kneip-vágásnál: leves és pecsenye hús 48 kr. — paprikásnak való hús 44 kr. A városi képviselőtestület a tanács javaslata alapján a tárgyalás eredményét megnyugvással vette tudomásul, mert az a jelenlegi marha árakat tekintve, úgy a fogyasztó közönség, mint a mészáros-iparosok méltányos érdekeivel megegyez.

— **Építkezési szabályrendeletünk végre** valahára talán már jóvá fog hagynatni. A képviselőtestület a miniszteri kifogásokat elenyésztette, s most már „kilogasztalanul” fog felterjeszteni, s lesz szabályrendeletünk, ha ugyan egy marék hibát nem talál a minisztériumban valamelyik referens.

— **A fogyasztási adók esetleges bérbevitelére** a polgármesternak és a tanácsnak felhatalmazást adott a hétfői közgyűlés. Az egyezségtől tárgyalás a város és a kincstár között ma fog megtartatni, amikor is a tárgyaláson a város képviselőtestületben a polgármester, főjegyző, ügyész és a főszámvéző vesznek részt.

— **Kedvezményes boritaladó.** Figyelemzetjük a szőlőtulajdonosokat, hogy akik boritaladó kedvezményben akarnak részesülni, ebbéli igényüket szeptember hó 15-ig jelentsék be a városi hirdető irodában.

— **Az új katonai esztendő** Az 1904. évi újonczok október 10-én vonulnak be a csapatokhoz. Ezúttal csupán egy részüket hívják be tényleges szolgálatra, míg a többiek a tartósan szabadságoltak állományában maradnak 1905. április el-éjéig, amikor rájuk kerül a kiképzés sora. A nyolchetes póttartalékosok száma ez idén kétszeres lesz, mert egyszerre fogják kiképezni az 1903. évről visszaradott póttartalékokat is. Az egyéves önkéntesek október 3-án vonulnak be. Mint már említettük, a harmadik évfolyambeli altisztek és őrzetők a kéthónapi kiképzés idejére visszaradnak.

— **Szlnészeink szombaton** kezdik meg az idei szini évadát. A heti műsor a következőleg lesz megállapítva: Szombaton: »Cigánybaró», — Vasárnap: »Csikós», — Hétfőn: »Takarodó», — Kedden: »Képzelt beteg», — Szerden (félhelyarákkal): »Cigánybaró», — Csütörtökön: »Boszorkány

vár», — Pénteken (félhelyarákkal): »Takarodó», — Szombaton: Lotti ezredesei.

— **Megszűrták az apja helyett.** A szegedi kir. ügyészhez egy véres esetnek a híre érkezett Horgosról. Lóso Lihály odavaló fiatal legényt Apró Gáspár legénytársá életveszélyesen megszurta késével. Lóso állapot olyan valóságos, hogy kihallgatni sem lehetett. A szentánuk véleménye szerint Apró nem Lóso Mihályt akarta leszúrni; hanem ennek az apját. A fú apja védelmére kelve, Apró kése elé ugrott s így érte a végzetes dőfés. Az áldozat aligha gyógyul ki sebéből.

— **Baleset a vásárhelyi jóságkiállítás.** Kovács Sebástyén Aladar művelésem tanárt hétfőn délelőtt a jóságkiállításra könnyen vezetessé válható baleset érte. Felcsúszott és kis fával ult egy padon, mikor Balogh Imre egyik lova hirtelen megbokrosodott s az egyetemi tanárt arcon rugta, hogy eszméletét veszítve a pad mellé bukott. Ezer szerencse, hogy a rugás nem a halantékat, hanem az arccsontját érte és hogy a ló patkolva nem volt. Így a kiváló tudós kabultagságól csakhamar magához tért, úgy, hogy szállására siethett orvosi ápolás alá. Mint lapunknak jelentik, ma már egészen jól érzi magát.

— **Vidéki bűnkronika.** A vasárnapok meg az ünnepnapok nem igen szoktak anélkül elmúlni, hogy egy kis vér ne folya nagy az utcán, vagy a korcsma iójában. Most a két napos ünnep alatt Kistelek községben ölték meg egy legényt, Szatymazon pedig egy tizenöt éves fút skalpolták meg a duhajkodó cimborák. A kisteleki korcsmában vasárnap este nagy vigalom volt. Egy sereg fiatal legény ivott délutántól késő estig. A mulatozó kompánia végre hazafelé indult. A korcsmai számla kifizetőesóros összekaptak a barátok. Ugy egy fél óra múlva a szomszédos utcában lövés dördült el. Tóth Andras Péter lötte agyon egy pajtása és szörnyet halt. A lövészalót megindították és akkor kiderült, hogy a tettes a végzetes lövést másnak szánta. Magyar Lajos vizsgálóbíró a helyszínére fog kiutazni.

— **Kiállítás Veszprém.** A »Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület« által rendezett gazdasági és ipari kiállítás f. hó 28-án fog megnyúlni és szeptember hó 8-án zárul. Mint értesülünk, ezen kiállítás iránt ország-szerte óriási érdeklődés mutatkozik, a mit főképpen azon körülmény is, hogy azt Tallian földmívelésügyi miniszter személyesen fogja megnyúlni. De különben is ez lesz a legnagyobb kiállítás, melyet eddig országunk vidéki városaiiban rendeztek. Körülbelül 600 kiállító jelentkezett eddig, rendkívül változatos kiállítási anyaggal. A kiállítás területe egy kis tündér város lesz, szebbnél szebb csarnokokból. Így például a gróf Eszterházyak által emelt csarnok, a közös erdészeti, borászati, halászati és iparcsarnokok oly művészi alkotások, hogy ezekben hasonló vidéki kiállítás még nem produkált. A kiállítással kapcsolatban f. hó 30-án tartatik Veszprémben az O. M. G. E., a Magyar Gazdaszövetség és Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület által rendezett Országos Agrár Kongresszus, majd szeptember 4-én a Dunántúli Iparos Kongresszus. A közlekedés előmozdítása a rendes vonatokon kívül a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett vasúti motorkocsikkal történik, melyekkel minden irányból óránkint lehet majd — leszállított dijakért — Veszprémbe jutni, míg idegen vendégek olesó és jó elszállásolásáról a kiállítási idegenforgalmi iroda gondoskodik. A kiállításnak megtekintését igen sok politikai és katonai nevelítés is kiállításba helyezte. Szóval Veszprémben olyan kiállítás nyílik meg folyó hó 28-án, melyet mindenkinek hasznos lesz megtekintenie.

— **A szesz italok árának emelése.** A Magyar Kereskedelmi Csarnok szeszkereskedői szakosztálya a mai napon ülést tartott, melyen tekintettel a szesznek és cukornak napról-napra fokozódó áremelkedésére elhatározta, hogy a szesz italok árait felemeli és pedig: az égetett szesz italok, likőrök,

rum áralt, amelyeket eddig hektoliterenkint 150 koronán alul adtak el (szeszadópótlék és városi adó nélkül számítva), ezentel hektoliterenkint 6 koronával felemeli. A rum, közönséges és nem édesített pálinkának minimális árát a jövőre hektoliterfokonként minden adó nélkül 170, és illetve szeszadópótlék és városi adóval együtt 220 koronában állapítják meg hektoliterfokonként. Az áremelkedés e hónap 22-én lép életbe és a budapesti piacra, nemkülönben Budapest környékére vonatkozik. A vidék tekintetében előhatározta a szakosztály, hogy az összes szesz italok árát ad valorem 5 százalékkal felemeli. A szakosztályi ülés ezt a határozatot egyhangulag hozta.

Büntény vagy öngyilkosság Rejtélyes ügyben folytat nyomozatot a szegedi kir. ügyészség. Ma reggel ugyanis telefonon érkezett értesítés Kistelekéről, hogy a vasuti pályatecsón az 1. és 2. órzhaz között egy öszerzencsolt hullat találtak. A vizsgálat megállapította, eddig, hogy Simon Pifka Lajos kisteleki lakos hullaja az. A rejtélyes ügy feliderítése céljából Magay Lajos vizsgálóbíró a helyszínére utazott. A hullá körül oly gyanus körülményeket észleltek, melyek valamely büntényre engednek következtetni.

Megfulladt — evés közben Bugyi János 55 éves szentesi ember atrandult a csongrádi búcsúra. Dél előtt nagyon megéhezett s az ottani nagyvendéglőbe betért egy tányér paprikásúsrá. Nem volt ideje elfogyasztani a jó eledelt, mert az első falat a torkán akadt. Iszonyatos fuldoklás vett rajta erőt, orvoshoz futott, hogy a torkán akadt húsdarabot eltávolítsa. A műtét nem sikerült. Erre hazajött Szentesre s egyenesen a vármegyei kórházba szietett. Itt sem tudtak rajta segíteni és másnap reggel nagy kínok között kiszenvedett.

Iskolai értesítés

A szentesi m. kir. állami főgymnasiunban a rendes és magántanulóknak az igazgató által való felvétele és az osztályfőnökök által való beírása az 1904-5 tanévre f. é. szeptember hó 1. 2 és 3 napján d. e. 8 óráig 12 óráig történik. A beiratkozástól 105 után való felvétellel szept. 4-iktől 8 napon belül a készenléni indoklás alapján az igazgató adhat engedélyt, ezentel pedig az iskolai bizonyítványon, születési levéllel és az elmaradást igazoló okmányokkal felszerelendő kérvénnyel a debreceni tankerületi kir. főigazgatóságához kell folyamodni.

Az 1883. évi XXX. t.-cz. 10-ik §-a szerint az I. osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik életük 9-ik évét már betöltötték és arról, hogy a népiskola 4 első osztályát jó sikerrel végezték. nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy a megkívánt előképzettséggel bírnak. A felvételi vizsgálat díja 20 korona.

A keresztelei levelet illetőleg születési bizonyítványt a felvételre nemcsak az I. osztályba lépő tanulók tartoznak felmutatni, hanem azok is, kik idegen intézetből jelentkeznek a felsőbb osztályok valamelyikébe. Oly tanuló, ki keresztelei levelet, illetőleg születési bizonyítványát f. évi szept. 15-ig be nem nyújtja, az intézet növendékeinek névsorából ki fog töröltetni.

A felvételnél kivétel nélkül minden tanuló tartozik mult évi iskolai bizonyítványát bemutatni. Továbbá az 1887. évi XXII. t.-cz. alapján megkívántatik az újraoltásról szóló okozsi bizonyítvány is.

Azon tanulók kik a polgári iskolából gymnasiunba akarnak átlépni, tartoznak a tanker. főigazgatóságnál kérendő engedély alapján felvételi vizsgálatot tenni, melynek díja 20 korona.

A felvételre a tanulók szülei egykével, vagy ezek nagykorú helyettesével tartoznak megjelenni. Az V-ik osztályba beiratkozó tanulók szülei tartoznak vagy személyesen, vagy írásban kijelenteni, hogy a fű a görög nyelvet vagy a pótló tárgyatok fogja-e tanulni.

A vidéki szülek tartoznak fok felvételekor alkalmat helyettes megnevezni, a kire kötelezettséget és jogaikat átruházzák, hogy a helyettes néma elhelyezett tanulóra vonatkozólag az igazgató vagy osztályfőnök értesítését elfogadhassa.

Felvételekor tartozik minden tanuló a következő díjakat fizetni: felvételi díj címén 8 koronát, az ifjúsági könyvtárra 1 koronát, összesen 10 koronát.

A tandíj az egész évre 60 korona, mely összeget 4 részletben lehet fizetni; az első részlet legkésőbb 1904. évi október 15-éig, a másodikikat dec. 1-éig, a harmadikat 1905. évi márc. 15-éig, a negyediket május 1-éig Derzsi Kovács Ferenc főgymn. tanár úrnál a kísérleti terebben. A ki a szabályzat a kitűzött végző határidőre sem fizeti be, a tandíjzat 14-ik §-a szerint, tekintet nélkül a mulasztást okozó körülményekre, az intézetből kiltatik.

Tandíjmentességért vagy tandíjsegélyért folyamodni minden tanúben lehet, az I. felévben szept. 15-éig, a II-ik felévben febr. 15-éig, még pedig tandíjmentességért az igazgatóhoz, tandíjsegélyért a gymnasiun segítő egyesület választmányához intézendő folyamodvánnyal, melyhez szegénységi és iskolai bizonyítvány melléklendő.

A javító vizsgálatok a fekete táblán kifüggesztett sorrend szerint augusztus 30-án d. u. és 31-én d. e. 8-12-ig és d. u. 2-4-ig, a polgári iskolából átlépő tanulók felvételi vizsgálati szeptember hó első három napján d. u. 2-4 óráig fognak tartatni. A javító vizsgálatok díjtalanok, a felvételi vizsgálatokért 20 korona fizetendő.

Az új iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember hó 5-én (hétfőn) d. e. 8 órakor tartandó isteni tisztelet után 9 órakor a gymn. rajzteremben történik, a rendes tanítás pedig aug. 6-án (kedden) reggel 8 órakor veszi kezdetét. Ez időre tartozik minden tanuló a szükséges tankönyvet beszerezni.

Szentes, 1904. évi augusztus 24.

Balázsovits Norbert,

— áll. főgymn. igazgató.

Iskolai értesítés.

Szentes város polg. leányiskolájában a beiratások az 1904-5. isk. évre szept. 1-2-3-án délelőtt 8-12 óráig történnek a polg. leány iskola igazgatói irodájában

A polgári leányiskola I. osztályába szabályszerűen csak oly növendék léphet be, aki életének legalább 9. évét betöltötte és az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítványa van.

A polgári leányiskola II, illetve III. osztályába felvehető az oly növendék, ki az elemi iskola V. illetve VI. osztályát jó sikerrel elvégezte, s aki a II. osztályba akar felvétetni, az a németnyelv, mértan és természetrajznak az I. osztály számára előírt tananyagából, — aki a III. osztályba akar felvétetni, az a németnyelv, mértan, világtörténet és földrajznak a II. osztály számára előírt tananyagából a különbözőzeti vizsgát sikeresen letenni. A különbözőzeti vizsga díja tantárgyanként 4-4 korona.

Egyik polgári a másikba átlépni kívánó növendék bizonyítványa alapján vehető fel. A javítóvizsgák aug. 31-én reggel 8 órakor, a különbözőzeti vizsgák szept. 3-án délután 3 órakor fognak megtartatni; a javítóvizsgák díjmentesek.

A felvételre jelentkezőknek szülei, gymjuk vagy azok megbízottainak kíséretében kell megjelenni és magukkal kell hozniok a keresztelei levelet, — illetve születési bizonyítványt, újraoltási bizonyítványt és az előző évben nyert iskolai bizonyítványt.

Tandíj egész évre 20 korona, mely két részben fizetendő, ugymint a beiratáskor és febr. 1-én Beiratási díj 1 korona, könyvtár illeték 1 korona, az orsz. tanítói nyugdíjlapra 30 fillér fizetendő.

Tandíj elengedésre vonatkozólag az isk. szék következőket mondotta ki Tandíjmentességben részesülhetnek: 1) Tanítással foglalkozók gyermekei, ha általános jó osztályzatuk van. 2) Tisztviselők gyermekei, ha ingatlan vagyonnal nem bírnak, s fizetésük 1200 koronánál nem több, általános jó osztályzat mellett. 3) Minden más foglalkozással bírók gyermekei, beigazolva vagyontalanság esetében, ha általános osztályzatuk jó. 4) Első osztályos növendékek az első fel évben nem részesülnek tandíjmentességben

A tandíjmentességért kérdő folyamodványok — felszerelve szegénységi és iskolai bizonyítvánnyal — az iskolaszékhez címelve, a polg. iaktól igazgatónál legkésőbb szeptember 15-ig nyújtandók be.

A községi iskolaszék 93—1902. sz. határozata folytán a francia nyelv — mint rendkívüli tárgy — külön díjazás mellett tanított az arra vállalkozóknak. A francia nyelv tanításért felévre fizetendő díj 5 k., tandíjmentesek ennek felét (2 k. 50 f.) fizetik.

Szentes, 1904. augusztus 23.

Pap Lajosné,
polgári isk. igazgató.

Iskolai értesítés.

A Szentes város által fenntartott alsófokú iparos tanonciskolába az 1904—5-ik tanévi beiratkozások f. évi szeptember 1-től bezárólag szeptember 10. napjáig mindenkor d. u. 5-7 óráig eszközöltetnek — az igazgató I. t. 153 sz. hánál.

Szeptember 11-én d. e. 10 órakor tartatik a tanévet megnyitó ünnepség a kurcán túli közgyűlési terebben, hol a növendékek megjelenni kötelesek; szeptember 12-én a rendes tanítás kezdetét veszi, mely időn túl beiratkozások nem eszközöltetnek, hanem a be nem iratkozottak szeptember 15-én — mint iskola mulasztók bejelentetnek, s csak az egy korona, — mint I-ső fokú bírsággal lefizetését igazoló nyugta fölmutatása után.

Fölvihom azért a helybeli iparos és kereskedő urakat, hogy tanoncaikat a jelzett időben és helyen műhatatlanul beiratni iparkodjanak, mivel ellenesetben az 1884. évi XVII. t.-cz. 157. pontja értelmében 40 koronától 400 koronáig terjedő pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Szentes, 1904. augusztus 23.

Körtvélyessy Sándor,
ipar isk. igazgató;

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősöknek, kik felejtethetlen jó férj, apa, nagyapa

TÁNCZOS SÁNDOR

f. hó 20-án tartott végítességgel tételen megjelentek és ezzel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, ez úton is fogadják halás köszönetünk.

Szentes, 1904. aug. hó.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Felöltszerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**
Társzerkesztő: **MATEFFY LÁSZLÓ**
Kiadótulajdonos: **Szentes és Vidéke** könyvnyomda

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy jelenlegi itt tartózkodásom ideje alatt terrasz és beton munkák elkészítését a legkedvezőbb árban elvállalom.

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását. Tudakozódní lehet az ujonnan készült csendőrlaktányában.

Mély tisztelettel:
ifj. Molnár Bálint
vállalkozó.

Eladó házak.

Kovács József I. tized 254. számú háza, a csendőrlaktanya-épület eladó, — vagy haszonbérbe kiadó október hó 15-iktől kezdődőleg. — Ugyancsak eladó III-ik tized 31. számú háza is — Értekezhetni ifj. Kovács János építészszel I. 147. számú lakásán. Szentesen 1904